

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 22 päivänä joulukuuta 1999,****Saksan Entstaubungstechnik Magdeburg GmbH:lle myöntämistä valtiontuista***(tiedoksiannettu numerolla K(1999) 5205)***(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)***(2000/394/EY)*

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa edellä mainittujen artiklojen mukaisesti,

sekä katsoo seuraavaa:

I MENETTELY

- (1) Komissio aloitti 15 päivänä maaliskuuta 1995 muodollisen tutkintamenettelyn valtiontuista SKET Schwermaschinenbau Magdeburg GmbH:lle, Magdeburg (jäljempänä 'SKET SMM')⁽¹⁾. Koska tarkoituksena oli tehdä Entstaubungstechnik Magdeburg GmbH:sta, Magdeburg (jäljempänä 'ETM'), SKET SMM:n tytäryhtiö, menettely laajennettiin numerolla C 16/95 koskemaan ETM:ää.
- (2) Menettely C 16/95 laajennettiin 30 päivänä heinäkuuta 1996 koskemaan tukia, jotka oli maksettu ennen menettelyn aloittamisesta tehtyä päätöstä⁽²⁾ ja joita päätös ei koskenut. Mahdolliset investoijat (Oestmann & Borchert Industriebeteiligungen GbR) esittivät vuoden 1995 lopussa rakenneuudistussuunnitelman. Sen jälkeen ilmoitettiin uudesta suunnitelmasta, johon sisältyi uusia tukia.
- (3) Komissio teki 26 päivänä kesäkuuta 1997 SKET SMM:lle myönnettyistä tuista lopullisen kielteisen päätöksen 97/765/EY⁽³⁾. Tämä päätös ei koskenut ETM:ää. ETM:ää koskevalle menettelylle annettiin numero C 16b/95.
- (4) Vuoden 1997 tammikuussa ja elokuussa Saksa ilmoitti komissiolle tuista, jotka ETM oli saanut vuodesta 1994

alkaen. Komission kanssa pidetyssä kokouksessa Saksa ilmoitti ETM:n yksityistämisestä. Huhtikuussa 1998 komissio pyysi Saksalta yksityistämisestä tietoja, jotka saatiin saman kuukauden aikana. Komissio pyysi touku-kuussa 1998 lisätietoja, jotka Saksa toimitti touko- ja heinäkuussa 1998. Joulukuussa 1998 esitettiin lisäksymyksiin vastattiin tammikuussa 1999. Elokuussa 1999 esitettiin viimeisiin kysymyksiin vastattiin syyskuussa 1999.

II KUVAUS

A.

- (5) ETM:n kotipaikka on Magdeburg Sachsen-Anhaltissa. Yritys työllisti vuonna 1997 noin 110 työntekijää ja sen liikevaihto oli 13,4 miljoonaa Saksan markkaa. ETM suunnittelee ja valmistaa pölynpoistolaitteita ja savukaasujen puhdistuslaitteita. Sillä on noin 1 prosentin osuus jäljempänä kuvailuista merkityksellisistä markkinoista.
- (6) ETM aloitti nykyisen toimintansa vuonna 1970, kun uudet ympäristölait tulivat voimaan DDR:ssä. Silloin yrityksen toiminta suunnattiin pölynpoistolaitteiden valmistuksen alalle ja se liitettiin osaksi ilma- ja kylmätekniikan kombinaattia. Vuonna 1989 ETM liitettiin Schwermaschinenkombinat Ernst Thälmanniin. Tämän seurauksena ETM:stä tuli vuonna 1990 SKET AG:n tytäryhtiö. Vuonna 1992 sen osakkeet sitten siirrettiin Treuhandanstaltille (jäljempänä 'THA'). Kun THA lopetettiin, osakkeet siirtyivät Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben -virastolle (jäljempänä 'BvS'), jonka hallussa ne olivat yksityistämiseen ja PKA-konsernille myyntiin saakka. ETM yksityistettiin tammikuussa 1998, kun se myytiin PKA Umwelttechnik GmbH & Co. KG:lle, joka kuuluu PKA-konserniin.
- (7) PKA-konsernin kotipaikka on Saksassa, ja se toimii maailmanlaajuisesti ympäristötekniikan eri markkinoilla. Konserni muodostuu pienistä yrityksistä, jotka toimivat eri tuotemarkkinoilla. Tuote- ja palveluvalikoima käsittää erityisesti rikastus-, jätehuolto- ja energiahuoltotekniikan

⁽¹⁾ EYVL C 215, 19.8.1995, s. 8, ja EYVL C 298, 9.10.1996, s. 2.⁽²⁾ EYVL C 298, 9.10.1996, s. 2.⁽³⁾ EYVL L 314, 8.11.1997, s. 20.

laitteiden suunnittelun, valmistamisen ja käytön, erityisesti lietteen, jätteiden sekä jäännös- ja sekundaariraaka-aineiden kuivaamisessa, kaasunpoistossa ja kaasuttamisessa käytettävät laitteet. Tätä tarkoitusta varten käytetään erityisesti pyrolyysia⁽⁴⁾. PKA-konsernilla, ETM mukaan lukien, on vain 220 työntekijää, ja sen liikevaihto vuonna 1999 on 50 miljoonaa Saksan markkaa. Saksan toimittamien tietojen perusteella koko PKA-konserni on pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 3 päivänä huhtikuuta 1996 annetun komission suosituksen 96/280/EY arviointiperusteiden mukainen pk-yritys.

B

- (8) ETM myytiin PKA-konsernille julkisen, ehdottoman ja avoimen tarjouskilpailumenettelyn jälkeen. West Merchant Bank, jonka tehtäväksi BvS oli antanut investoijan etsimisen, oli 7 päivänä kesäkuuta 1997 saanut 12 tarjousta tarjouskilpailussa, jonka kuluessa otettiin yhteyttä 224:ään eri puolilla maailmaa sijaitsevaan yritykseen. Neuvottelut aloitettiin neljän tarjouksentekijän kanssa. Paras tarjous valittiin liiketoimintasuunnitelman, työllistämissituumusten ja rahoitusta koskevien viitetietojen perusteella. PKA-konserni oli ainoa tarjouksentekijä, jolla oli valmiudet ottaa yritys haltuunsa lähitulevaisuudessa ja osallistua omilla varoillaan yksityistämiseen ja siten kaupallisen riskin kattamiseen. Lisäksi ainoastaan PKA pystyi laatimaan rahoitussuunnitelman ja ottamaan vastuulleen BvS:n vastatakaukset.
- (9) Ostohinta oli 1 Saksan markka. PKA sijoitti yritykseen 1 miljoonaa Saksan markkaa yhtiöpääomaa. Se sitoutui toteuttamaan 2,5 miljoonan Saksan markan investoinnit 31 päivään joulukuuta 1999 mennessä tai maksamaan muussa tapauksessa 100 prosentin sakon ja työllistämään 65 työntekijää kolmen vuoden ajan tai muussa tapauksessa maksamaan sakkoa 36 000 Saksan markkaa työntekijää kohden. Lisäksi se sitoutui vapauttamaan BvS:n kaikista takauksista (2,5 miljoonan Saksan markan sekkitililuotto ja 4,7 miljoonan Saksan markan suuruisen vekselitakaus). BvS antoi ETM:lle anteeksi 7,5 miljoonan Saksan markan suuruisen lainan korkoineen ja myönsi 10 miljoonan Saksan markan avustuksen.

C

- (10) ETM oli vaikeuksissa oleva yritys, joka tuotti joka vuosi tappiota⁽⁵⁾. Yrityksen pääongelmiin kuului toiminnan

puutteellinen valvonta (erityisesti materiaalihankinnoissa, mutta myös markkinoinnin ja myynnin alalla). Niinpä esimerkiksi jälkihankintojen ja niihin liittyvien palvelujen osuus sopimusarvosta oli noin 60–70 prosenttia. Jos ostotoiminta olisi ollut tehokkaampaa, nämä kustannukset olisivat voineet olla noin 10–15 prosenttia pienemmät. Toinen ongelma oli SKET SMM:ään liittymisen epäonnistuminen. ETM:stä oli tarkoitus tulla SKET SMM:n tytäryhtiö, ja lisäksi SKET SMM ja sen tytäryhtiöt oli tarkoitus yksityistää. Tämä suunnitelma ei toteutunut koskaan. Vaikeuksissa olevan konglomeraatin, SKET SMM:n, ja ETM:n välinen suhde haittasi kuitenkin ETM:n arvostusta ja uskottavuutta markkinoilla. Tämä vähensi ETM:n saamien tilausten määrää. Lisäongelmia ilmeni suunniteltaessa uutta tekniikkaa koskevan liiketoimintayksikön perustamista, koska SKET SMM:n tätä tarkoitusta varten tarjoama organisaatio oli raskas ja tehoton.

- (11) ETM perustettiin rajavastuuyhtiönä vuonna 1990 ja on sen jälkeen ollut jatkuvasti rakenneuudistusten kohteena. Ennen yrityksen siirtymistä PKA:lle THA ja myöhemmin BvS toteuttivat ensimmäiset rakenneuudistustoimenpiteet. SKET SMM:n epäonnistuneen yksityistämisen jälkeen BvS:n strategia oli valmistella ETM:n yksityistämistä itsenäisenä yrityksenä. Vuonna 1997 toteutettiin tähän tähtääviä eri toimenpiteitä. ETM:n oli tarkoitus keskittyä ydinliiketoimintaansa eli suodatusjärjestelmien suunnitteluun ja valmistukseen. Erityisjärjestelmien liiketoimintayksikkö lopetettiin. Yritys leikkasi henkilöstökulujaan. Lisäksi joitakin tuotantolaitoksia suljettiin. Investoijan vuonna 1998 esittämässä rakenneuudistus-suunnitelmassa käsiteltiin liiketoiminnan valvontaan liittyviä ongelmia. Tällä alalla ETM:lle on hyötyä PKA-konsernin kokemuksesta. Suunnitelman perustana on ETM:n ja PKA-konsernin, joiden tuotevalikoimat ja asiakaskunnat täydentävät toisiaan, välinen yhteistyö. ETM:stä tulee PKA-konsernin liikekumppani ilma- ja kaasusuodattimien alalla. Rakenneuudistukseen sisältyy myös ETM:n tuotannon laajentaminen PKA-konsernin ydintuotteilla (esim. kaasumuuntajat, suojaputket, siilot). Tämä on PKA-konsernin etujen mukaista, koska sillä ei ole omaa tuotantoa. Samalla vältetään taitotiedon muille siirtymisen riski, joka on olemassa, kun valmistus on annettu ulkopuolisille. Sitä paitsi ETM voi tällä tavoin parantaa kapasiteetin käyttöastettaan. Rakenneuudistus saadaan päätökseen vuonna 1999.

- (12) Rakenneuudistuksen kokonaiskustannukset vuodesta 1996 alkaen ja Treuhandanstaltin hallinnon aikana (jonka tarkoituksena oli ETM:n valmistelemisen yksityistämiseen) ovat 49,836 miljoonaa Saksan markkaa. Kustannukset jakautuvat seuraavalla tavalla:

⁽⁴⁾ Pyrolyysi on polttomenetelmä, jossa orgaaniset aineet hajotetaan kuumentamalla hapettomassa tilassa. Se suoritetaan tavallisesti paineen avulla yli 430 asteen lämpötiloissa. Talteenotetut kiinteät aineet voidaan käyttää esimerkiksi rakennusteollisuudessa ja talteenotetut kaasut sähköntuotannossa.

⁽⁵⁾ Esimerkiksi vuonna 1997 tavanomaisen liiketoiminnan tappiot olivat 4,9 miljoonaa Saksan markkaa ja vuonna 1996 ne olivat 7,4 miljoonaa Saksan markkaa.

TAULUKKO A

(milj. DEM)

Ennen yksityistämistä	
Investoinnit	9,1
Innovaatio- ja markkinointikustannukset	8,5
Organisaatiokustannukset (sertifiointi, PVD-järjestelmän käyttöönotto) ja siirtyminen SAP- ja ISO 9001 -järjestelmiin	0,95
Keskittyminen, valmistus, tekninen suunnittelu ja hallinto	0,5
Likviditeetti juoksevan liiketoiminnan hoitamiseen	11,486
Koulutus	0,6
<i>Yhteensä ennen yksityistämistä</i>	<i>31,136</i>
Yksityistämisen jälkeen	
Likviditeetti juoksevan liiketoiminnan hoitamiseen	2,5
Takausvaatimukset	1,5
Luottorajan takaisinmaksu	1,5
Sosiaaliohjelman kustannukset	0,5
Työpaikkojen luominen (ABM-AfG § 249h)	0,5
Markkinointi- ja innovaatiokustannukset	1,0
Investoinnit vuoden 1999 loppuun	2,5
Pääomankorotus	1,0
Innovaatiokustannukset	0,5
Vekselitakaas	4,7
Sekkitililuotto	2,5
<i>Yhteensä yksityistämisen jälkeen</i>	<i>18,700</i>
<i>Yhteensä</i>	<i>49,836</i>

- (13) Rakenneuudistussuunnitelman mukaan kannattavuus palautuu vuonna 1999, jolloin suunnitelma on pantu kokonaan täytäntöön. Seuraavassa taulukossa ⁽⁶⁾ esitetään ennakoitua kannattavuuden palautumista koskevat keskeiset tiedot. Vuoden 1999 luvut perustuvat ennen yksityistämistä tehtyihin ennusteisiin.

TAULUKKO B

	1997 (toteutunut)	1998 (toteutunut)	1999 (arvioitu)	2000 (arvioitu)
Liikevaihto	[...] ^(*)	[...]	[...]	[...]
Materiaalikulut	[...]	[...]	[...]	[...]
Henkilöstökulut	[...]	[...]	[...]	[...]
Poistot	[...]	[...]	[...]	[...]
Liiketoiminnan tulos	-[...]	-[...]	[...]	[...]
Vuositulo	-[...]	-[...]	[...]	[...]

(*) Liikesalaisuus.

⁽⁶⁾ Taulukko sisältää ainoastaan joitakin keskeisiä tietoja; yksittäiset sarakkeet eivät sisällä kaikkia laskennallisia tietoja.

- (14) Suunniteltu liikevaihdon kasvu näkyy ETM:n tilauskirjoissa. ETM on hyötynyt PKA-konserniin kuuluvien muiden yritysten saamista tilauksista samoin kuin PKA-konsernin valmistamien tuotteiden kysynnän maailmanlaajuisesta kasvusta. Sen vuoksi ETM:n tilauskanta on suurempi kuin samalla alalla Saksassa toimivilla muilla yrityksillä keskimäärin. Vuotta 1999 koskevat tilapäiset luvut vahvistavat, että elinkelpoisuus palautuu suunnitelman mukaisesti. Ennusteet vuodeksi 2000 vahvistavat tämän myönteisen kehityksen, ja ne otettiin sen vuoksi taulukkoon, vaikka rakenneuudistus päättyikin vuonna 1999.

D

- (15) Saksan komissiolle ilmoittamien valtiontukien suuruus oli yksityistämisen aikaan 41,336 miljoonaa Saksan markkaa. Toimenpiteet jakautuvat seuraavalla tavalla:

TAULUKKO C

(milj. DEM)

Erä	Toimenpiteet	
1.	THA:n/BvS:n laina vuosina 1993–1995 [29,142 miljoonaa Saksan markkaa, josta vähennetty kiinteistön myynnistä vuonna 1995 saatu 11,7 miljoonaa ⁽¹⁾]	17,442
2.	BvS:n laina vuosina 1996 ja 1997	12,200
3.	Investointituet vuosina 1996 ja 1997	0,523
4.	Investointien verohuojennus	0,442
5.	Tutkimus- ja kehitystuki	0,529
6.	BvS:n myöntämät tuet ETM:n yksityistämisen ja PKA-konsernille myynnin yhteydessä (10 miljoonaa Saksan markkaa, josta vähennetty 0,5 miljoonan tuki ABM:lle)	9,500
7.	BvS:n tuet ABM:lle ETM:n yksityistämisen ja PKA-konsernille myynnin yhteydessä	0,500
8.	Euroopan sosiaalirahasto	0,200
	Julkiset varat yhteensä	41,336

⁽¹⁾ Saksan mukaan ETM:n toteuttamaan kiinteistön myyntiin ei sisälly tukea.

- (16) PKA-konserni valittiin investoijaksi avoimen ja ehdottoman tarjouskilpailun jälkeen, jonka voitti suurimman tarjouksen tehnyt. Tämän vuoksi yksityistämiseen ei liity muuta tukea, jota olisi tutkittava.

- (17) Investoijan rahoitusosuus on 8,5 miljoonaa Saksan markkaa, ja se jakautuu seuraavasti:

TAULUKKO D

(milj. DEM)

Toimenpide	
Tuki	1,0
Sekkitililuotosta vastaaminen	2,5
Vekselitakaus	4,7
Osallistuminen innovaatiokustannuksiin	0,3
Yksityiset varat yhteensä	8,5

E

- (18) ETM toimii teollisten pölynpoistolaitteiden ja savukaasujen puhdistuslaitteiden suunnittelun ja valmistuksen markkinoilla. Merkitykselliset maantieteelliset markkinat ovat maailmanlaajuiset [...]. Merkitykselliset tuotemarkkinat ovat kasvumarkkinat, vaikkei kasvu tietyillä maantieteellisillä alueilla olekaan enää yhtä voimakasta kuin 1980-luvun lopussa ja 1990-luvun alussa. Markkinaenusteet ovat kuitenkin edelleen positiivisia energiansäätön lisääntyvän merkityksen ja sen ansiosta, että on tiedostettu ympäristön maailmanlaajuisen suojelun välttämättömyys, mistä on todisteena ympäristönsuojelusuunnitelmien kasvava määrä. Euroopan unionissa markkinoiden odotetaan kasvavan Espanjassa, Italiassa ja Kreikassa. Saksan esittämien tietojen mukaan kasvua odotetaan lisäksi Keski- ja Itä-Euroopassa, jossa ollaan lähentymässä yhteisössä voimassa olevia normeja.

- (19) Teollisten pölynpoistolaitteiden ja savukaasujen puhdistuslaitteiden markkinat ovat osa suurempia ympäristöteknologian markkinoita, joilla myös PKA-konserni toimii, erityisesti pyrolyysin käyttöalueilla. Kun kiinteiden aineiden ja kaasun talteenottamiseksi käytetään pyrolyysia, kaatopaikkaongelma pienenee muihin menetelmiin verrattuna jätemäärän vähentyessä ja vältytään polttamiseen liittyviltä ongelmilta. Tämä menetelmä vaikuttaa osaltaan CO₂-päästöjen vähentymiseen. Samalla menetelmässä vapautunut kaasu voidaan käyttää energiantuottamiseen. Pyrolyysissa syntyvää ainesta voidaan käyttää suodatuksen sekä kaasuna energiateollisuudessa ja kiinteänä jäätteenä rakennusteollisuudessa. PKA-konsernin suunnittelemissa järjestelmissä käytetään ETM-suodattimia. Komission tietojen mukaan näillä markkinoilla ei ole ylikapasiteettia kuten ei ympäristöteknologian markkinoilla yleensäkaan⁽⁷⁾.

⁽⁷⁾ Kierrätys- ja ympäristöteknologiamarkkinoita käsitellään julkaisussa "Panorama der EU-Industrie 1997", luku 19; ainoat todennäköisesti taantuvat markkinat ovat kemiallisten liuotainaineiden käsittelyn markkinat.

F

- (20) SKET SMM:lle ja sen tytäryhtiöille myönnettyistä tuista aloitettiin EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen muodollinen tutkintamenettely. ETM otettiin mukaan tähän menettelyyn, koska ETM:n osakkeet oli tarkoitus siirtää SKET SMM:lle. Oikeudellisesti tätä siirtoa ei koskaan tapahtunut. EMT:n osalta pääongelmana menettelyä aloitettaessa oli se, että rakenneuudistuksesta ei ollut riittävästi tietoja. ETM yksityistettiin tammikuussa 1998, jonka jälkeen havaittiin tällöin esitettyyn rakenneuudistussuunnitelmaan liittyvän useita ongelmia. Investoijan rahoitusosuus vaikutti pieneltä, ja tuen kokonaismäärä oli epäselvä. Nämä kysymykset pystyttiin selvittämään myöhemmin saatujen tietojen avulla.

III TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

A

- (21) Taulukossa A esitetyistä toimenpiteistä useat kuuluvat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan seuraavista syistä. ETM toimii tuotemarkkinoilla, jotka ovat olemassa myös muissa jäsenvaltioissa. Tästä syystä toimenpiteet vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Julkiset rahoitustoimenpiteet vaikeuksissa olevien yritysten hyväksi ovat yleensä tukea, koska nämä yritykset eivät erittäin todennäköisesti saisi rahoitusapua yksityisiltä tahoilta. Siten tuet uhkaavat vääristää kilpailua. Seuraavat ETM:n hyväksi toteutetut toimenpiteet⁽⁸⁾ ovat sen vuoksi EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, joka ei sovellu yhteismarkkinoille, jos EY:n perustamissopimuksessa määrättyjä poikkeuksia ei voida soveltaa.
- (22) Taulukossa C ensimmäisenä mainittu erä, joka on suuruudeltaan 17,442 miljoonaa Saksan markkaa, myönnettiin vuonna 1996 ja noudattaa sovelletun Treuhand-tukijärjestelmän edellytyksiä⁽⁹⁾. Lainan takaisinmaksusta luopuminen ei sisällä uutta tukea, koska laina ja takaukset, jotka myönnettiin Treuhand-järjestelmän voimassaoloaikana, oli tarkoitettu erityisissä vaikeuksissa oleville yrityksille ja kyseisenä ajankohtana arvioitiin, etteivät nämä yritykset pystyisi maksamaan lainaa takaisin. Lähettiin siitä, että näissä tapauksissa tuki-intensiteetti olisi

⁽⁸⁾ Ks. 22 kappale.

⁽⁹⁾ Joulukuun 31 päivänä 1994 myönnetyn tuen osalta katso Treuhandanstaltin toiminnasta tehdyt komission päätökset asioissa NN 108/91 ja E 15/92. Vuonna 1995 myönnetyn tuen osalta katso myös komission päätös asiassa N 768/94.

mahdollisesti 100 prosenttia. Taulukon C seitsemäs erä ei ole tukea⁽¹⁰⁾. Taulukon C kahdeksas erä ei ole tukea, koska valtion varoja ei ole käytetty. Investointien verohuojennus, joka on suuruudeltaan 442 000 Saksan markkaa⁽¹¹⁾ (neljäs erä), perustuu komission aikaisemmin hyväksymään aluetukijärjestelmään eikä sen vuoksi edellytä komissiolta toista hyväksyntää. Näin ollen tämän päätöksen kohteena ovat 22,752 miljoonan Saksan markan suoritukset.

- (23) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla voidaan 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluville tuille myöntää poikkeuslupa. ETM:lle, joka on vaikeuksissa oleva yritys, myönnettyille rakenneuudistustuille voidaan myöntää poikkeuslupa ainoastaan 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla. Tätä poikkeusmääräystä voidaan kuitenkin soveltaa ainoastaan silloin, kun tuki täyttää valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen suuntaviivojen⁽¹²⁾ (jäljempänä 'suuntaviivat') arviointiperusteet.
- (24) Näiden suuntaviivojen vuoden 1999⁽¹³⁾ versiota ei voida soveltaa kyseisiin tukitoimenpiteisiin, koska uusien suuntaviivojen julkaisun jälkeen tukia ei ole enää myönnetty.
- (25) Komissio on sitä mieltä, että pelastus- ja rakenneuudistustuet voivat edistää tiettyjen taloudellisten toimintojen kehitystä muuttamatta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisön edun kanssa ristiriitaisella tavalla, kun suuntaviivojen 3 jakson edellytykset täyttyvät. Komissio hyväksyy tällaiset tuet näillä edellytyksin. Kun pelastamisen tai rakenneuudistuksen kohteena olevat yritykset sijaitsevat tukialueella, komissio ottaa tämän huomioon 88 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan mukaisesti aluepoliittisia näkökantoja unohtamatta, kuten suuntaviivojen 3.2.3 kohdassa todetaan.

B

- (26) Suuntaviivoissa määrätty arviointiperusteet täyttyvät ainoastaan silloin, kun rakenneuudistussuunnitelma pa-

⁽¹⁰⁾ Tukiasiassa NN 117/92 komissio katsoi, että työpaikkoja luoviin ympäristönsuojelutoimiin myönnetty rahoitusavustus ei ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.

⁽¹¹⁾ Investointien verohuojennuksia koskeva laki: tähän lakiin perustuvia toimenpiteitä pidetään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisina alueellisina investointitukina, ja komissio hyväksyi ne EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen nojalla (hyväksyty valtiontukijärjestelmä N:o N 494/A/95).

⁽¹²⁾ EYVL C 368, 23.12. 1994.

⁽¹³⁾ Ks. suuntaviivojen 7 jakso (EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2).

lauttaa vaikeuksissa olevan yrityksen pitkäaikaisen elinkelpoisuuden kohtuullisessa ajassa realististen olettamusten perusteella.

- (27) Kuten jo todettiin, ETM on vaikeuksissa oleva yritys⁽¹⁴⁾. Sen vuoksi tälle yritykselle voidaan myöntää rakenneuudistustukea.
- (28) ETM:n ongelmia ja niiden ratkaisemiseksi välttämättömiä toimenpiteitä kuvailtiin edellä⁽¹⁵⁾. Ennen yksityistämistä toteutetut toimenpiteet koskevat osaa näistä ongelmista ja yksityistämisen yhteydessä toteutetut toimenpiteet kaikkia muita ongelmia, mukaan lukien yhdistäminen emoyritykseen. ETM:n taloudellinen tulos vastaa yksityistämisen ajankohtaan asetettuja tavoitteita. Investoijan sitoumukset ovat jo vaikuttaneet ETM:n tilauskirjaan, jossa tammikuun 1999 lopussa oli tilauksia 7,8 miljoonan Saksan markan edestä, mikä on paljon alan keskiarvon yläpuolella. Vuodeksi 2000 ETM on saanut pyrolyysijärjestelmätilauksen Chilestä 6–8 miljoonan Saksan markan suuruisen muiden tilausten lisäksi. Elinkelpoisuuden palautuminen kohtuullisessa ajassa näyttää sen vuoksi realistiselta. Yritys täyttää siten tämän arviointiperusteet.

C

- (29) Rakenneuudistustukien on täytetävä suuntaviivojen mukaan myös se edellytys, että tuet eivät saa johtaa kilpailun kohtuuttomaan vääristymiseen.
- (30) Suuntaviivojen mukaan tuensaajan on supistettava tuotantokapasiteettiaan peruuttamattomasti, kun merkityksellisillä markkinoilla on rakenteellista ylikapasiteettia. Kun rakenteellista ylikapasiteettia ei ole, tuensaajan ei tarvitse supistaa tuotantokapasiteettiaan, mutta rakenneuudistuksen aikana se ei kuitenkaan saa yleensä lisätä kapasiteettia.
- (31) Kuten edellä jo todettiin⁽¹⁶⁾, merkityksellisillä markkinoilla eli ympäristötekniikan markkinoilla, joille myös pölynpöistölaitteiden ja savukaasujen puhdistuslaitteiden valmistus kuuluu, ei komission tietojen mukaan ole rakenteellista ylikapasiteettia. Nämä uudet markkinat näyttävät olevan kasvumarkkinat. Sen vuoksi ETM:n ei tarvitse supistaa tuotantokapasiteettiaan peruuttamattomasti. ETM on sitä paitsi vuoden 1990 jälkeen sulkenut osan tuotantokapasiteetistaan.

- (32) Koska suurin osa tuista on myönnetty jo kauan sitten, ei yksityistetty yritys voi tulevaisuudessaakaan käyttää tukia aggressiiviseen kilpailukäyttäytymiseen. Yhtä pieni on yksityistämisen yhteydessä myönnettyjen noin 10 mil-

⁽¹⁴⁾ Ks. 10 kappale.

⁽¹⁵⁾ Ks. 10 kappale.

⁽¹⁶⁾ Ks. 18 kappale.

joonan Saksan markan suuruisten tukien väärinkäytön vaara, koska tuet liittyivät tiettyihin, taulukossa A esitettyihin tarkoituksiin. Näin ollen kohtuuton kilpailun vääristäminen on vältetty.

- (33) Komission tiedossa ei ole, että tuensaajayrityksen eli ETM:n markkinoilla tai PKA-konserniin kuuluvien muiden yritysten markkinoilla olisi ylikapasiteettia.
- (34) Näistä syistä ja ottaen huomioon sen, että ETM on pk-yritys, jonka markkinaosuus ei ole suuri, komissio päätelee, että ETM:n hyväksi toteutetut tukitoimenpiteet eivät johda kilpailun kohtuuttomaan vääristymiseen.

D

- (35) Suuntaviivoissa edellytetään myös, että rakenneuudistustukien määrä ja intensiteetti on rajoitettava rakenneuudistuksen kannalta välttämättömään vähimmäismäärään ja sen on oltava suhteessa yhteisön kannalta odotettavissa olevaan hyötyyn. Lisäksi investoijan odotetaan osallistuvan rakenneuudistuksen rahoitukseen huomattavalla määrällä omia varojaan.
- (36) Rakenneuudistuskustannukset ovat yhteensä 49,836 miljoonaa Saksan markkaa. Tämä summa on, kuten jo edellä mainittiin, rakenneuudistuksen toteuttamisen edellyttämä vähimmäismäärä. Noin 17,442 miljoonaa Saksan markkaa kuuluu Treuhand-tukijärjestelmän soveltamisalaan eikä summaa oteta huomioon arvioitaessa tuen suhteellisuutta. Investoijan osuus loppuista 32,394 miljoonasta Saksan markasta on 8,5 miljoonaa eli noin 26 prosenttia, mikä on merkittävä osuus.
- (37) Tämän vuoksi komissio päätelee, että sen menettelyn aloittamisen yhteydessä esittämät epäilyt on poistettu ja tuen suhteellisuutta koskeva arviointiperuste täyttyy.

E

- (38) Suuntaviivoissa edellytetään myös, että komissiolle esitetty ja sen hyväksymä rakenneuudistussuunnitelma on pantava kokonaisuudessaan täytäntöön ja kaikkia komission päätöksessä säädettyjä ehtoja on noudatettava. Muutoin komissio toteuttaa toimenpiteitä tukien takaisinperimiseksi, jollei se muuta alkuperäistä päätöstään asianomaisen jäsenvaltion tekemän uuden ilmoituksen perusteella. ETM:n rakenneuudistus on käytännössä päätynyt. Saksa on lisäksi luvannut, että kaikki mahdolliset toimenpiteet suunnitelman täytäntöönpanon varmis-

tamiseksi toteutetaan. Tästä syystä komissio päätelee, että myös tämä suuntaviivojen arviointiperuste täyttyy.

IV PÄÄTELMÄ

- (39) Komissio toteaa, että Saksa on myöntänyt kyseiset tuet EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti. Kuten edellä todettiin⁽¹⁷⁾, komissio katsoo kuitenkin, että tuet soveltuvat yhteismarkkinoille, sillä ne noudattavat rakenneuudistustukia koskevia suuntaviivoja. Komissio on ottanut huomioon myös sen, että ETM sijaitse EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisella tukialueella,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Saksan Entstaubungstechnik Magdeburg GmbH:lle (ETM) myöntämät 22,752 miljoonan Saksan markan tuet, jotka ovat tämän päätöksen kohteena, soveltuvat yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla. Kyse on seuraavista toimenpiteistä:

- Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben -viraston (BvS) yksityistämisen yhteydessä myöntämä tuki (9,5 miljoonaa Saksan markkaa);
- BvS:n laina vuosina 1996 ja 1997 (12,2 miljoonaa Saksan markkaa);
- BvS:n myöntämä T & K -tuki (529 000 Saksan markkaa);
- investointituet vuosina 1996 ja 1997 (523 000 Saksan markkaa).

2 artikla

Saksan on esitettävä vuosittain kertomus rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpanosta.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 22 päivänä joulukuuta 1999.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen

⁽¹⁷⁾ Ks. 21–22 kappale.